

Trygg Læring

Om Trygg Læring

- En nasjonal, ideell organisasjon for opplæring i konfliktarbeid og forebyggende psykisk helsearbeid – fra barnehage til videregående skole.
- Målsettinger i tråd med:
  - **Barnehageloven §2a:** “Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller”.
  - **Opplæringsloven §9A – 3:** ”Skolen skal aktivt og systematisk arbeide for å fremme et godt psykososialt miljø, der den enkelte eleven kan oppleve trygghet og sosial tilhørighet.”

Et eksempel fra barnehagen

- Dagens case (fra Mot i brystet, et prosjekt om konflikthandling i barnehager):
- *Marie og Tea (begge nettopp fylt 2) krangler om å få sitte ved rattet i lekebussen. Som vanlig. Marie slår Tea, og Tea gråter. Igjen... En voksen har sett hva som har skjedd, og kommer bort. En smule lei av at de to alltid holder på sånn.*
- Hvordan håndterer vi konflikter i barnehagen?
- Hvordan kan vi bruke konflikter mellom barn som en mulighet for læring og utvikling?
- Trygg Lærings tilnærming: **Konfliktrådstankegangen**

Versjon 1

- Voksen: Nei men Marie, da, du må ikke slå Tea! (trøster Tea) **Hvorfor gjorde du det, Marie?**
- Marie: Hun dytta!
- Voksen: Ja, men det er ikke lov å slå noen for det. Se, nå griner Tea. Nå må du **si unnskyld!**
- (Marie sier ingenting, ser ned)
- Voksen: Kom igjen, si unnskyld Marie! Det er ikke lov å slå.
- Marie: Unnskyld.
- Voksen: Sånn, nå må dere ikke krangle, det er ikke noe greit. **Nå kan Tea sitte ved rattet litt, og så bytter dere etterpå. Okei?**

Versjon 2

- Voksen: **Hva har skjedd her da?**
- Tea: hun slo meg.
- Voksen: Slo hun deg? Gjorde du det Marie?
- Marie: Hun dytta!
- Voksen: Dytta du, Tea?
- (Den voksne lar begge fortelle etter tur sin versjon av hva som skjedde og **hva de føler.**)
- Voksen: Men **hva kan vi gjøre med det da?**
- (begge foreslår at den andre skal gi seg. Den voksne fortsetter å styre samtalen slik at de snakker etter tur, men gir ingen løsning.)
- Voksen: Men begge kan jo ikke sitte ved rattet på likt. Hva vil dere gjøre da?
- Marie: Bytte på!

Ulike versjoner

- **Versjon 1:** Den voksne irttesetter, spør Marie hvorfor hun slo, forteller hva som er rett og galt, bestemmer en løsning på konflikten (at de skal bytte på å sitte ved rattet) og passer på at begge overholder den.
- Jf. **strafferett** (Criminal Justice): den voksne som (**politi** og) **dommer**

- **Versjon 2:** Den voksne spør begge hva som har skjedd (spør *ikke* hvorfor), spør så hva de tenker/føler om det, og støtter barna i selv å finne en løsning på konflikten.
- Jf. **gjenopprettende rett** (Restorative Justice): den voksne som **megler**

Gjenopprettende prosess

- Samle barna i en **sirkel!** Sirkelformen et godt utgangspunkt for et inkluderende møte. La hvert barn få snakke **etter tur**.
- **Gjenopprettende spørsmål**, basert på Konfliktrådernes meglingsmøter og stormøter:
  - Hva har skjedd? (fortid)
  - Hva følte du da det skjedde? (fortid)
  - Hva føler du nå? (nåtid)
  - Hva kan vi gjøre med det? (framtid)
- Ikke spør hvorfor! "Hvorfor slo du Tea?" avkrever en begrunnelse, uttrykker en anklage og stadfester en norm (det er ikke greit å slå) på en og samme tid.

... men dette er vel ikke noe nytt?

- Også Kari Lamer skriver om noe liknende i boka *Du og jeg og vi to* (1997):
- Problemløsningsmetoden ICPS (s. 217)
- 1. Klargjøring av problemet** (hva har skjedd, hva vil barna videre, hva ønsker de hjelp til. Bruk spørreord som *hva, hvem, hvordan*, men **IKKE ordet hvorfor** - gir mulighet for bortforklaring)
- 2. Forslag til løsninger.** La alle komme til orde. Barna skal selv få komme med forslag
- 3. Vurdere løsningsforslagene** (hvordan de vil virke på de som er i konflikten, om de er rettferdige, om de vil gi sikkerhet, om de vil fungere)
- 4. Valg av løsning** (alle blir enige om en felles løsning, planlegger hvordan og hva, alle holder sin del av avtalen)

Agderforsknings evaluering av Mot i brystet

- Alle barnehagene har gode erfaringer med å gjennomføre sirkler for barn (...) både rutinesirkler og konfliktsirkler.
- **Rutinesirkler:** Erfaringen er at barna lærer å snakke høyt i en forsamling, lytte til hverandre, og vente på tur. Rutinesirklene bidrar i så måte til å fremme en form for mentalisering der barna blir mer bevisste både på seg selv og andre, og i større grad evner å ta andres perspektiv.
- **Konfliktsirkler:** Det er flere eksempler på at barna nyttiggjør seg av denne tilnærmingen i konfliktsituasjoner, og at de både på eget initiativ og ved hjelp av voksne løser konfliktene ved hjelp av konfliktsirkler.
- Barnesirklene har (...) hatt betydning for samspillet i barnegruppen (...) ved at det bidrar til å fremme sosial og emosjonell kompetanse.
- På individnivå oppleves sirklene særlig å ha betydning for **barn som er beskjedne og tilbaketrukne, barn som har vanskeligheter med å komme inn i leken, og barn med spesielle utfordringer.**

Agderforsknings evaluering: konklusjon

- Evalueringen viser at samtalesirkler har hatt en nytteverdi for de som har deltatt, og det er derfor grunn til å svare positivt på spørsmålet i rapportens tittel: *Ja, Mot i brystet er vett i panna.*
- Hvorvidt sirkler blir et nyttig verktøy hviler imidlertid på følgende forhold:
  - Forankring i barnehagens ledelse
  - Tilrettelegging på avdelingene (f.eks. vikar)
  - Dedikerte ansatte som har tro på tilnærmingen
  - Øvelse i form av rutinesirkler
  - Bevisst bruk av sirkler i det daglige
- [\(Fra Agderforsknings evalueringsrapport 2011\)](#)

Kurstilbud

- Trygg Læring har tilbud på ulike nivåer og av ulikt omfang:
- Mer omfattende: opplæring i forebygging og konfliktarbeid, systemtiltak som skolemegling, elevmegling
- Mindre omfattende: informere skoler og barnehager om at Konfliktrådet fins og kan brukes i enkeltsaker; dagskurs om forebygging/megling
- Kontakt kristine.hasund@uia.no om dere ønsker mer informasjon om kurs og opplæring.

Informasjon på nett

- [Trygg Læring](#)
- [Konfliktrådet](#)
- [Rapport: Agderforsknings evaluering](#) av prosjektet Mot i brystet presenterer resultater og erfaringer vedr konfliktarbeid I barnehager
- [TV-program om konfliktarbeid i barnehager](#), i serien Helsestudio1 på TVAgder.